

RETSPOLITISK FORENING

HØRINGSSVAR

Til: Udlændinge- og Integrationsministeriet

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af udlændingeloven (Ændring af reglerne om bortfald af opholdstilladelser ved genopdragelsesrejser m.v. og ændring af reglerne om adgang til familiesammenføring for personer med midlertidig beskyttelsesstatus)

Høringsbrev fra d. 23. februar 2022 med svarfrist d. 23. marts 2022

Ministeriets sagsnummer: 2021-13043

Retspolitisk Forening har modtaget og gennemgået ovennævnte udkast til forslag til lov om ændring af udlændingeloven (Ændring af reglerne om bortfald af opholdstilladelser ved genopdragelsesrejser m.v. og ændring af reglerne om adgang til familiesammenføring for personer med midlertidig beskyttelsesstatus) og har en række bemærkninger.

Med hensyn den del af lovforslaget som omhandler ændring af regler om bortfald af opholdstilladelser ved genopdragelsesrejser mv. må de foreslåede regelændringer umiddelbart tolkes i retning af, at der sigtes til at yde en øget beskyttelse af den berørte persongruppe, altså børn og unge u. 18 år, som af deres familier "tvinges" ud af landet.

Retspolitisk Forening anser den foreslået ændring herunder særligt bortskaffelsen af den nugældende udlændingelovs § 17, stk. 2, som et umiddelbart tiltag der kan øge retssikkerheden for denne gruppe. Retspolitisk Forening anser det derfor for positivt, at man på baggrund af bortskaffelsen vil sikre den omtalte persongruppes opholdsgrundlag, som ellers ville kunne bortfalde hvis gældende ret opretholdes.

Retspolitisk Forening bemærker dog, at der i det hele taget fra udlændingemyndighedernes side af bør være et langt mindre fokus på, hvorvidt et kortvarigt eller længerevarende udlandsophold er udtryk for, at et barn eller ungt menneske sendes på genopdragelseslejr, tvinges til at indgå i et arrangeret ægteskab eller lignende

'overgrebs'-handling. Der bør i stedet gælde en formodning for, at når børn eller unge opholder sig i udlandet, er det fordi der er tale om, at en familie udøver deres ret til at opholde sig andetsteds end her i landet med henblik på at øge deres egen, og det pågældende barn eller ungt menneskes horisont, kulturelle forståelse mv.

Med hensyn til lovforslagets indhold om afskaffelse af ordningen med egen drifts behandling af sager, hvor et barn eller ungt menneskes opholdstilladelse er bortfaldet som følge af et længerevarende udlandsophold, vurderer Retspolitisk Forening at afskaffelsen af denne ordning kan komme til at medføre at visse personer som ellers ville være berettiget til at få deres opholdstilladelse genudstedt, eller udstedt på ny på andet lovgrundlag ikke tilgodeses.

Det vil med andre ord sige, at børn og unge som i forvejen må anses for værende sårbare på baggrund af de eventuelle oplevelser, som de har haft med negativ social kontrol, herefter skal pålægges at indgive en ny ansøgning ved udlændingemyndighederne, der som følge af udlændingemyndighedernes indretning og sagsprocedurer kan være krævende og omfattende.

Retspolitisk Forening vil derfor anse det for positivt, hvis Udlændinge- og Integrationsministeriet genovervejer, og forsætter med at behandle disse sager af egen drift, for at sikre at den givne persongruppe ikke rammes unødigt som følge af ukendskab til regelgrundlaget. Dette særligt henset til at den berørte gruppe ofte vil befinde sig uden for landets grænser og antageligvis ofte uden adgang til at kunne rådføre sig på behørig vis eller med kommunikationskanal til at kunne rådføre sig. Det bemærkes desuden i tilknytning hertil, at de i lovforslaget øvrigt foreslåede ændringer antages at måtte nedbringe den samlede faktiske mængde af sager, som der fremover skal vurderes af egen drift.

Det i lovforslaget foreslåede ''videregivelsespligt'' begreb vil de facto udgøre en lempelse af den proces, der gælder nu for, hvornår kommuner kan og skal videregive oplysninger om en person til udlændingemyndighederne. Trods formålet som antages at være en bedre og mere effektiv identifikation af de sager, hvor der kan være tale om børn og unge som sendes på genopdragelseslejre mv., vil en lempelse af de nugældende krav til, hvornår sådanne informationer videregives udgøre en potentiel tilsidesættelse af grundlæggende forvaltningsretlige regler.

Retspolitisk Forening betragter det som retssikkerhedsmæssigt betænkeligt at lempe kriterierne på den beskrevne måde og er derfor imod, at denne del vedtages jf. særligt det på s. 32 af lovforslaget beskrevne.

Retspolitisk Forening anser det for positivt, at lovforslaget ønsker at rette op på den menneskerettighedskrænkende praksis, der har været gældende hidtil, hvor personer som har fået midlertidig opholdstilladelse har skullet vente i op til tre år, førend de har kunne søge om familiesammenføring.

Det er med andre ord positivt staten ved denne ændring endeligt vil leve op til de forpligtelser der påhviler os i henhold til EMRK. Retspolitisk Forening anser det for betænkeligt at udlændinge- og integrationsministeriet fortolker EMD-dommen, M.A. mod Danmark, i retning af, at det ikke kan udelukkes, at en 3 års frist kan genindføres i særlige tilfælde, f.eks. i tilfælde af masseflygningestrømme, og at der således med dette lovforslag indsættes hjemmel til at genindføre den menneskerettighedsstilsidesættende praksis, som Danmark netop blev dømt for i ovenstående dom.

Retspolitisk Forening finder det beklageligt at se ministeriet anlægge denne fortolkning henset til at den omtalte sags omstændigheder skete i året 2016, altså en tid, hvor der netop var en stor flygningestrøm i Danmark.

Retspolitisk Forening anser det for særligt betænkeligt, at der indsættes hjemmel til at øge grænsen til 3 år, da der ikke samtidigt hermed sker nærmere afgrænsning af tilfælde, hvor dette kan indføres. 3-års grænsen vil derfor antageligvis blive genstand for en egenhændig af udlændingemyndighederne baseret skønsbeslutning, som må antages at kunne blive besluttet på baggrund af ikke-saglige hensyn.

Retspolitisk Forening bemærker i øvrigt overordnet ift. den nugældende og foreslået ændret frist, at det ville være at foretrække, hvis der ikke blev vedtaget en flerårig frist for, hvornår man er berettiget til at søge om familiesammenføring. Der er talrige eksempler på, at f.eks. børn i krigszoner bliver traumatiseret af en lang venteperiode, som fristen forudsætter, særligt hvis børn skal opholde sig i det krigsramte land i den mellemliggende periode, hvilket for manges vedkommende er tilfældet.

København, 23. marts 2022

Bjørn Elmquist

Natasia Nielsen

Marianne Olsen

Formand

Medlem

Medlem